

باسمه تعالی

فلش کارت آموزشی مطالعات اجتماعی

پایه : نهم فصل ۱۰ (دروس ۱۹ و ۲۰)

تهیه کننده : جمشید اقبال پناه

دبیر مطالعات اجتماعی استان کردستان

منطقه زیویه

درس ۱۹

بنیان خانواده بر ازدواج استوار است.

ازدواج (نکاح) پیمانی است که به موجب آن یک زن و مرد با هم شریک و متهم می شوند و خانواده ای را تشکیل می دهند.

هدف نکاح تشکیل خانواده است.

کارکردهای خانواده:

۱- فرزندآوری و تہدیر نسل

اولین شرط بقای هر جامعه ای ، جمعیت آن است.

در صورتی که جمعیت یک جامعه منقرض گردد، آن جامعه نابود می شود.

۲- حمایت و مراقبت

خانواده مهمترین کانون حمایت و مراقبت عاطفی از افراد است.

۳- رفع نیازهای ماری

رفع نیازهای ماری و اختتامی خانواده برعهده سرپرست خانواده یعنی

پدر است. هر چند امروزه در شهرها و روستاها، عهده ای از زنان نیز

دوش به دوش مردان در رفع نیازهای خانواده مشارکت و همراهی

می کنند.

۴- جامعه پذیری و تربیت

اجتماعی شدن هم نیاز فرد و هم نیاز جامعه است و در سراسر زندگی فرد رخ می دهد اما مهم ترین مرحله آن دوران اولیه زندگی افراد در خانواده است.

یکی از کارکردهای مهم و اساسی خانواده تربیت اعضای خانواده است. والدین نه تنها مسئول رفع نیازهای عاطفی و زیستی و معیشتی فرزندان هستند بلکه وظیفه مهم تربیت اخلاقی، معنوی و دینی آن ها را نیز بر عهده دارند.

خانواده ها به روش های مختلفی اعضای خانواده را اجتماعی می کنند:

۱- گفت و گو ۲- تشویق ۳- تنبیه

درس ۲۰

خانواده متعادل: خانواده ای که بتواند وظایف خود را به خوبی انجام دهد.

اگر خانواده نتواند وظایف خود را به خوبی انجام دهد دچار آسیب می شود.

اولین گام در راه تشکیل یک خانواده متعادل و سالم ، دقت در انتخاب همسر است

یکی از عواملی که موجب سازگاری و آرامش در خانواده می شود ، انتخاب

صمیم همسر است.

از دیدگاه اسلام ، مهم ترین عاملی که باید در همسرگزینی به آن توجه کرد، ایمان و

اعتقادات دینی افراد است.

اسلام همچنین بر اصالت خانواده ها تاکید کرده است.

فردی که به عنوان همسر انتخاب می شود ، در خانواده ای صالح و اهل

ایمان و تقوا پرورش یافته باشد.

از دیدگاه قرآن ، مهم ترین هدف ازدواج برقراری آرامش و محبت بین

زن و مرد است.

مهم ترین عوامل ناسازگاری زن و مرد :

انتخاب نادرست همسر

نداشتن آگاهی از حقوق و تکالیف زن و شوهر در زندگی خانوادگی و

نداشتن آمارگی و شایستگی لازم برای انجام تکالیف خانوادگی

برخی از کارهایی که به **سازگاری زن و شوهر** کمک می کند عبارتند از :

گذراندن آموزش های خانواده قبل از ازدواج

مشاوره با افراد باصلاحیت در زمینه همسرگزینی

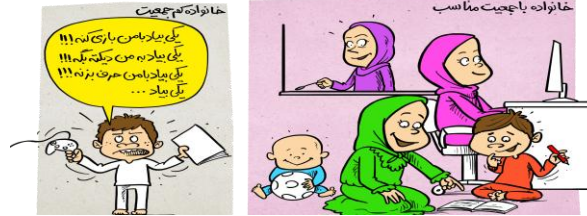
رعایت اقلای و آداب همسر داری

گفت و گوی صمیمانه زن و شوهر برای حل اختلاف

پیامدهای نامطلوب تک فرزندی برای خانواده و اجتماع

در خانواده هایی که **چند فرزندان** دارند ، تجربه اجتماعی شدن و رشد اجتماعی کودکان افزایش می یابد. در این خانواده ها کودکان همبازی دارند. افرادی که برادر و خواهر دارند، در آینده از لذت ارتباطات وسیع تر خانوادگی برخوردار خواهند بود.

در حالی که در خانواده های **تک فرزندی** چنین چیزی وجود ندارد.

حقوق و تکالیف والدین و فرزندان

با تشکیل خانواده **حقوق و تکالیفی بین زن و شوهر** ایجاد می شود.

با تولد فرزندان **حقوق و تکالیفی بین والدین و فرزندان** ایجاد می شود.

پدر و مادر مکلفند سرپرستی کودک را بر عهده گیرند و نیازهای او را رفع کنند. **فرزندان** نیز باید در هر حال، به پدر و مادرشان احترام بگذارند.

فرزندی که پدر و مادر از او راضی نباشند ، از **رحمت خدا دور می شود.**

چه عواملی موجب ناسازگاری والدین و فرزندان می شوند؟

گاهی در مراملی از زندگی ، **والدین و فرزندان** انتظارات یکدیگر را بر آورده نمی کنند. **دوران بلوغ** که با تغییراتی در نوجوان همراه است گاهی از سوی والدین چری گرفته نمی شود.

آشنا شدن فرزندان با محیط هایی غیر از خانه و خانواده گاهی

اوقات باعث بروز ناسازگاری می شود. در **بوامع صنعتی امروز** والدین **وقت کمتری** را به گفت و گو با فرزندان فویش و گذراندن اوقاتی بیشتر به آنان اختصاص می دهند.

چگونه می توان از بروز ناسازگاری ها جلوگیری کرد ؟

اختلاف نظر و سلیقه والدین و فرزندان تا مدی قابل قبول است و اگر به فوپی **مدیریت** شود به رشد و کمال اعضای خانواده می انجامد. پدر و مادر موظف اند برای گفت و گو با فرزندان **وقت بگذارند** و یکسره خود را به کار و فعالیت های روزانه مشغول نکنند. **ترتیب دادن جلساتی با حضور والدین و مشاوران فبره** که در آن فرزندان و والدین بتوانند مسائل خود را بگویند، مفید است

مدیریت مشکلات و موارد در خانواده

زندگی خانوادگی، یک دوره طولانی یعنی **از ازدواج تا پایان عمر** را دربرمی گیرد.

توکل به خدا   **صمیمیت و همکاری**   **صبر و شکیبایی**

صله ارحام

واژه «صله» از وصل گرفته شده و به معنای **اتحاد و پیوستگی** است و «**ارحام**» یعنی **فویشان و نزدیکان**.

منظور از **صله ارحام** این است که افراد به دیرار و بازدید فویشان و فرزندان خود بروند و از حال یکدیگر فبر بگیرند.

البته **صله ارحام** تنها در **دیر** و بازدید خلاصه نمی شود، بلکه این دیر و بازدیدها باید با **مهر و محبت** توأم باشد. **کمک مالی** به فویشان و فرزندان نیز جزء **صله ارحام** محسوب می شود.